

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА
НА ФАРМЕРИ
NATIONAL FEDERATION
OF FARMERS

ЗА ПОДДРШКА НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ!

ВРЕДНИТЕ РАЦЕ КОИ ПРОИЗВЕДУВААТ ХРАНА,
СЕКОЈА ДРЖАВА ТРЕБА ДА ГИ ЦЕНИ!

SUPPORT TO FARMERS!

HARDWORKING HANDS PRODUCING FOOD
SHALL BE APPRECIATED IN EVERY COUNTRY!

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ / ANNUAL REPORT
2019

СОДРЖИНА

МИСИЈА, ВИЗИЈА И СТРУКТУРА.....	3
НФФ, глас на земјоделците.....	5
РЕЗУЛТАТИ.....	6
1) Зајакнат организациски капацитет, отчетност и стратегиска насока и услуги за членовите и зајакнување на регионалното присуство на НФФ.....	6
2) НФФ го зголеми своето присуство на терен преку засилена регионална мрежа за претставување.....	6
3) НФФ лобира во интерес на земјоделците.....	6
4) НФФ промовира родова рамноправност.....	9
5) Зголемен број на жени на лидерска позиција во управувањето и членството во организацијата.....	11
6) Мрежа на Млади фармери.....	11
7) Едукација и информирање.....	11
Односи со јавноста.....	13
Посети во НФФ.....	14
Финансиски преглед 2019.....	15

CONTENTS

MISSION, VISION AND STRUCTURE.....	3
NFF, the voice of farmers.....	5
RESULTS.....	6
1) Strengthened organizational capacity, accountability and strategic direction, as well as services for the members and strengthening the regional presence of NFF.....	6
2) NFF has increased its field presence through the strengthened regional representation network.....	6
3) NFF is lobbying for the farmers' interest.....	6
4) NFF promotes gender equality.....	9
5) Increased number of women at top positions in the organization's management and membership.....	11
6) Young Farmers Network.....	11
7) Education and Information.....	11
Public Relations.....	13
Visits to NFF.....	14
Financial review 2019.....	15

Автори на годишниот извештај: Билјана Петровска – Митревска и Стеван Орозовиќ

Техничка поддршка: Виданка Мартиновска

Фотографија: Благојче Најдовски

Превод од македонски на англиски јазик: ТИС

Дизајн: Бригада

Печатница: Пропоинт

Authors of the annual report: Biljana Petrovska – Mitrevska and Stevan Orozovikj

Technical support: Vidanka Martinovska

Photography: Blagojche Najdovski

Translation from Macedonian to English: TIS

Design: Brigada

Print: Pinpoint

МИСИЈА, ВИЗИЈА И СТРУКТУРА / MISSION, VISION AND STRUCTURE

Националната федерација на фармерите е невладина и непрофитна организација која ги застапува земјоделците од сите региони на Македонија и сите земјоделски потсектори. НФФ има за цел да ги штити економските, социјалните и културните интереси, работи на подобрување на пазарните и производни услови, во насока на одржлив развој и висок квалитет во земјоделството и руралниот развој.

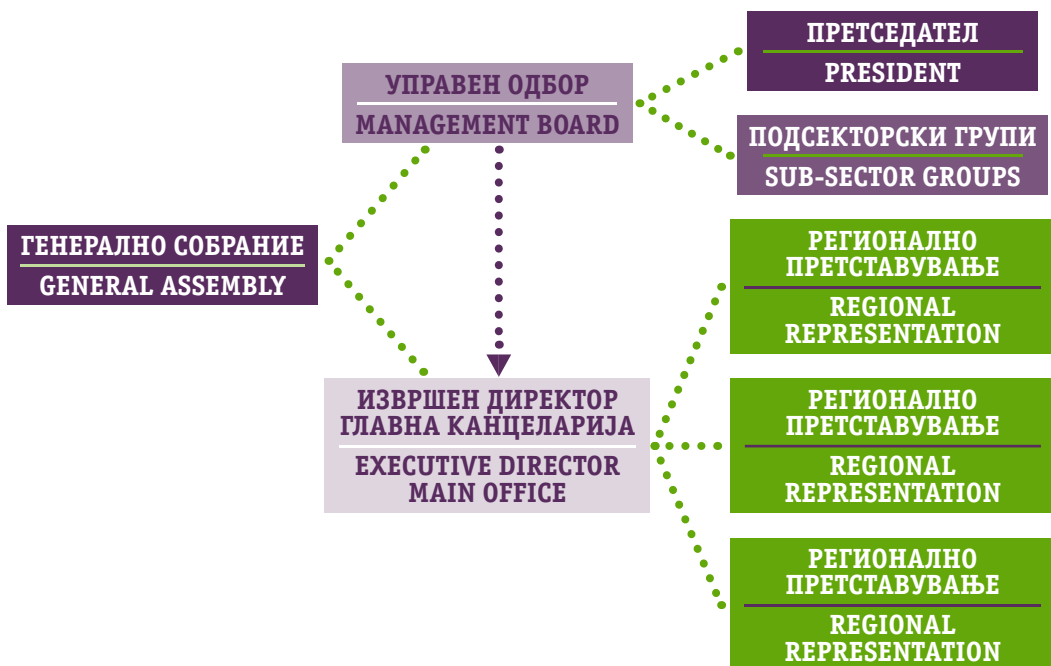
МИСИЈА: ОРГАНИЗИРАН ФАРМЕР ЛИДЕР ВО ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ И РУРАЛНИОТ РАЗВОЈ НА РМ

ВИЗИЈА: ПРОФИТАБИЛНО ЗЕМЈОДЕЛСТВО – СТАБИЛНО СЕЛО

The National Federation of Farmers is a non-governmental and non-profit organization representing farmers from all regions of Macedonia and all agricultural subsectors. NFF aims at protecting the economic, social and cultural interests; it works to improve the market and production conditions in direction of sustainable development and high quality in agriculture and rural development.

MISSION: ORGANIZED FARMER – LEADER IN THE AGRICULTURAL AND RURAL DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

VISION: PROFITABLE AGRICULTURE – STABLE VILLAGE

УПРАВЕН ОДБОР НА НФФ / NFF MANAGEMENT BOARD

УПРАВЕН ОДБОР НА НФФ

Управниот одбор е составен од следните претставници:

- Претставник на малите земјоделци;
- Претставник на малите земјоделци;
- Претставник на земјоделски здруженија;
- Претставник на земјоделски здруженија;
- Претставник на мрежа на жени;
- Претставник на мрежа на млади;
- Претставник на земјоделски задрруги;
- Претставник на фокус групи;
- Извршен директор по функција;

MANAGING BOARD OF NFF

The Managing Board comprises the following representatives:

- Representative of small farmers;
- Representative of small farmers;
- Representative of farmers' associations;
- Representative of farmers' associations;
- Representative of women's network;
- Representative of youth network;
- Representative of agricultural cooperatives;
- Representative of focus groups;
- Executive director by position;

ЧЛЕНОВИ НА УПРАВЕН ОДБОР НА НФФ ВО 2019

MEMBERS OF THE MANAGING BOARD OF NFF IN 2019

Васка Мојсовска / Vaska Mojsovska

Претседателка на Националната федерација на фармери /
President of National Federation of farmers

Стеван Орозовиќ / Stevan Orozovic

Извршен директор / Executive Director

Мемет Синани
Memet Sinani

Иван Вангелов
Ivan Vangelov

Ванчо Кировски
Vanko Kirovski

Вангелина Пармачка
Vangelina Parmachka

Стеванче Јорданоски
Stevance Jordanoski

Васил Коцевски
Vasil Kocovski

Фросина Георгиевска
Frosina Georgievska

ГЕНЕРАЛНО СОБРАНИЕ НА НФФ / NFF GENERAL ASSEMBLY

Владе Петровски
Vlade Petrovski

Претседавач на Генерално собрание
на НФФ / Chairman of the
General Assembly of NFF

Вангелина Пармачка
Vangelina Parmacha

Заменик Претседавачка на Генералното
Собрание на НФФ / Vice President of
NFF General Assembly

Африм Зибири
Afrim Ziberi

Заменик Претседавач на
Генералното Собрание на НФФ /
Vice President of NFF General Assembly

НФФ, ГЛАС НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ / NFF, THE VOICE OF FARMERS

Основна дејност и главна вредност на Националната федерација на фармери која има 3000 членови е промовирање на потребите на земјоделците и руралното население за подобрување на нивниот живот. На тој начин, НФФ ги поддржува активностите за лобирање и застапување кои водат кон повисоко признавање на земјоделците во општеството и влијаат врз донесувањето одлуки. Во 2019 година, НФФ подготви 12 извештаи, анализи, студии поврзани со клучните прашања за развој на земјоделството, одржа форум за земјоделство, дискусии, тркалезни маси, заеднички настани со други невладини организации и институции, кои ја задржаа сликата за НФФ во јавноста и имиџот на организацијата во општеството.

Од друга страна, преку проектот „Институционална поддршка на НФФ“, поддржан од We Effect се овозможи градење на вештини, трансфер на знаења, поврзување и проширување на нивото и обемот на активностите на НФФ за одредени области.

Започнување на нов проект на НФФ “From Disability to FoodAbility” во соработка со We effect и Radiohjalpen. Новиот проект наменет за лица со попреченост од руралните средини понуди на НФФ нова димензија на работата, опфаќајќи ги проблемите на најранливото население, како и нова обврска и одговорност да ги адресира и да се бори за интересите на овие групи. Проектот, исто така, го зголеми бројот на вработени и бараше внатрешна реорганизација со цел да се покријат сите аспекти и да не се изгубат приоритетите во работата на НФФ.

Проширување на партнерствата на национално ниво со создавање на посилен глас во лобирање, застапување и претставување на руралното население. НФФ го искористи партнерството во проектот „Национална конвенција на ЕУ во земјата“ да ја зајакне видливоста, како и да ги означат потребите на руралното население и земјоделците во државата. Конвенцијата понуди и поширока институционална дискусија, на високо ниво, за најтните прашања во земјоделството.

Размена на искуства и знаење на примери од ЕУ. Студиската посета на Управниот одбор во Република Словачка и запознавањето со работата на институциите и граѓанскиот сектор во Словачка, овозможи размена на искуства за процесот на приближување на Словачка кон ЕУ, исто така, и за применетите пристапи (човекови права, родова еднаквост) од страна на најсилните словачки организации во секторот на земјоделството и руралниот развој. Добиените информации го зголемија капацитетот на организацијата во оваа област во целост.

Развој на родова политика на НФФ и изборни процедури во организацијата. Во текот на 2019 година, НФФ целосно изработи нов документ за родова политика кој е дел од профилот на НФФ и ќе служи како насока во иднина за креирање и спроведување на активностите на НФФ. Во продолжение, како што е наведено во Статутот, НФФ започна со процес на развој на изборни процедури, кои се дел од Деловникот за работа на Собрание на НФФ.

The main business activity and the essential value of the National Federation of Farmers, consisting of 3000 members, is promoting the needs of farmers and rural population with the aim of improving their lives. In that sense, NFF supports the activities aimed towards lobbying and representing which lead to better acknowledgment of farmers in society and impact the decision-making process. In 2019, NFF drafted 12 reports, analyses and studies related to key issues for development of agriculture, it held a forum on agriculture, discussions, round tables, joint events with other NGOs and institutions which have strengthened the image of NFF in the general public and in society in general.

On the other hand, the project “Institutional Support for NFF”, supported by We Effect, enabled skills building, knowledge transfer, linking and expanding the level and scope of NFF activities in certain areas.

Starting a new project at NFF “From Disability to FoodAbility” in collaboration with We effect and Radiohjalpen. A new project for people with disabilities from rural areas offered the NFF a new dimension of work, covering the problems of the most vulnerable population, as well as a new obligation and responsibility to address them and fight for the interests of these groups. The project also increased the number of employees and required internal reorganization in order to cover all aspects and not to lose the priorities in the work of the NFF.

Expanding the partnerships at national level by creating a stronger voice for lobbying, advocating and representing rural population. NFF used the partnership in the “EU National Convention in the Country” project to enhance visibility, as well as to highlight the needs of the country’s rural population and farmers. The convention also offered a wider, high-level institutional discussion, on the most pressing issues in agriculture.

Exchange of experiences and knowledge of EU examples. The Managing Board’s study visit in the Slovak Republic and the introduction to the work of the institutions and the civil sector in Slovakia, enabled exchange of experiences for the process of Slovakia’s accession to the EU, as well as the applied approaches (human rights, gender equality) by the strongest Slovak organizations in the sector of agriculture and rural development. The received information increased the capacity of the organization in this area as a whole.

Development of NFF gender policy and election procedures in the organization. During 2019, NFF developed a completely new gender policy document which is part of the NFF profile and will serve as a future direction for planning and implementation of NFF activities. In addition, as stated in the Articles of Association, NFF began the process of developing election procedures, which are part of the Rules of Procedure of the NFF Assembly.

РЕЗУЛТАТИ / RESULTS

1) Зајакнат организациски капацитет, отчетност и стратедиска насока и услуги за членовите и зајакнување на регионалното присуство на НФФ

НФФ го зголеми своето активно членство до крајот на годината за 405 дополнителни индивидуални членови, што е близу до 90% достигнување во однос на проекциите. Од новото членство, 147 се жени, а 86 членови се во категоријата млади земјоделци. Приходите од членство и нови услуги се зголемени на 231.860 ден.

Услугите што ги разви НФФ во 2019 година вклучуваат: попуст за анализа на мед за членовите на НФФ, изготвување на протоколот за оператор за храна за продажба од куќен праг, поддршка за основање и регистрација на ЛАГ. Услугите се развиваат врз основа на потребите на земјоделците и нивните интереси.

НФФ продолжи со демократски процедури и транспарентна работа и во 2019 година организираше 4 состаноци на Управниот одбор и Генерално собрание со 81 лице, 64 делегати. НФФ во квалитативниот процес, врз основа на своите правила и регулативи, донесе околу 30 одлуки на ниво на Управен одбор кои понатаму се применуваат во пракса. Заедно со одлуките, Стратегијата за НФФ 2019–2023 е целосно разработена и одобрена од Генералното собрание за поставување на идната работа на организацијата.

2) НФФ го зголеми своето присуство на терен преку засилена регионална мрежа за претставување

Регионалниот модел за претставување на НФФ е променет неколку пати со цел да се најде вистинската форма за приближување до земјоделците и да ги убеди да се приклучат. Моделот во 2019 година вклучуваше 3 инфо точки (2 локални организации и 1 задруга), членови на НФФ кои ја презедоа улогата на промовирање на визијата, мисијата и интересите на НФФ во областа каде што работат. Дополнително, еден регионален координатор беше многу успешен во 2019 година во однос на зголемување на членството во НФФ. Постигнувањето на нови членови е близу 90% од проекциите што може да се смета за успех во 2019 година.

3) НФФ лобира во интерес на земјоделците

► НФФ изработи 11 нови иницијативи за лобирање и застапување: препораки за измени во Законот за вино, препораки за измени во Законот за земјоделско земјиште, препораки за откупна цена на пченица, препораки за откупна цена на вино, препораки за решавање на проблемите на земјоделците кои купуваат садници за грозје и овошје и не се опфатени со ИПАРД и Програмата за рурален развој, препораки за Програмата за директни плаќања, препораки и

1) Strengthened organizational capacity, accountability and strategic direction, as well as services for the members and strengthening the regional presence of NFF

NFF increased its active membership by the end of the year for 405 additional individual members, which is about 90% of the projections. The structure of the new membership includes 147 women and 86 members belonging to the category of young farmers. The revenues from membership and new services increased to MKD 231,860.

The services developed by NFF in 2019 include the following: honey analysis discount for NFF members, preparation of a food operator protocol for direct farm sales, support for establishing and registration of LAG (local action groups). The services are developed based on the needs and the interests of farmers.

NFF continued with its democratic procedures and transparent work in 2019, organizing 4 meetings of the Managing Board and the General Assembly at which 81 people, 64 delegates were present. In the qualitative process, based on its rules and regulations, NFF made about 30 decisions at Managing Board level, which are currently applied. Along with the decisions, the NFF Strategy 2019–2023 was fully developed and approved by the General Assembly as the base for the organization's future work.

2) NFF has increased its field presence through the strengthened regional representation network

The regional NFF representation model has been amended several times in order to find the right form to approach the farmers and persuade them to join. The 2019 model included 3 info points (2 local organizations and 1 cooperative), NFF members who took on the role of promoting the NFF's vision, mission and interests in the area where they work. Moreover, one regional coordinator was very successful in 2019, in terms of increasing the NFF membership. The number of new members is about 90% of the projections, which can be considered a success in 2019.

3) NFF is lobbying for the farmers' interest

► NFF has developed 11 new lobbying and advocacy initiatives: recommendations for amendments to the Wine Act, recommendations for amendments to the Agricultural Land Act, recommendations for the purchase price of wheat, recommendations for the purchase price of wine, recommendations for solving problems of farmers who buy seedlings for grapes and fruits not covered by IPARD and the Rural Development Programme, recommendations for the Direct Payments Programme, recommendations and direct participation in the preparation of the Regulation on sale of home processed food of plant and animal origin (NFF actively

директно учество во подготовката на Правилник за продажба на домашна преработена храна од растително и животинско потекло (НФФ активно учествуваше во подготовката на правилникот).

- Владата на Република Северна Македонија, на барање на Националната федерација на фармери и Министерството за труд и социјална политика, во мај ги отстрани дискриминаторните критериуми (жената да има 1 дете, да е мажена, невработена, да живее на 800 метри надморска височина во населено место со 200 жители) на мерката 115 наменета за активен женски член во земјоделско стопанство од Државната Програма за финансиска поддршка за рурален развој. НФФ активно учествуваше во креирањето на новите критериуми на мерката кои се подготвија во рамките на координативната група за родова еднаквост во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, поддржана од UN Women.
- Прифатено е барањето на НФФ за продолжувањето на рокот за легализација на објекти на земјоделско земјиште, кое е дел од измените на Законот за земјо-

delско земјиште. Измените се усвоени на седница на Собранието на РСМ во јули 2019 година.

- In May this year, the Government of the Republic of North Macedonia, at the request of the National Federation of Farmers and the Ministry of Labor and Social Policy, removed the discriminatory criteria (that the woman shall have 1 child, be married, unemployed, live at altitude of at least 800 meters in a populated area with 200 inhabitants) of the measure 115 intended for active female member in the agricultural farm, stipulated under the Rural Development Financial Support Programme. NFF actively participated in the creation of this measure's new criteria prepared within the gender equality coordination group in the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, supported by UN Women.
- The request of the NFF for extension of the deadline for legalization of facilities on agricultural land, being part of the amendments to the Agricultural Land Act, has been accepted. The amendments were adopted at a session of the Assembly of the Republic of North Macedonia in July 2019.

Национална конвенција на ЕУ за РСМ / National Convention of the EU in RNM

делско земјиште. Измените се усвоени на седница на Собранието на РСМ во јули 2019 година.

- НФФ ги поддржа измените на Законот за вино со кои се овозможува работа на малите винарии и се овозможуваат низа поволности со кој што се олеснуваат условите за производство на вино на малите винарии и на физичките лица производители на вино што е тековен тренд во светски рамки, особено во сегментот на продажба на вино од фарма во насока на диверзификација на понудата на пазарот и развој на винскиот и руралниот туризам.
- НФФ во соработка со Факултетот за храна и земјоделство подготви 3 анализи, кои се дел од Националната конвенција за ЕУ во МК (семејно земјоделство, климатски промени и земјоделство и локални чинители во функција на развој на руралните области).
- Претставници на НФФ учествуваа активно на 2 состаноци на Националниот совет за земјоделство, презентирајќи ги нашите ставови и залагајќи се за поддршка на нашите активности.

- NFF supported the amendments to Wine Act which enable small wineries' operation and provide a series of benefits that facilitate the wine production condition for small wineries and individuals producing wine, which is a current trend worldwide, especially in the segment of farm wine sale in order to diversify the market offer and development of wine and rural tourism.

- NFF in cooperation with the Faculty of Food and Agriculture has conducted 3 analyzes, which are part of the National Convention for EU in MK (family agriculture, climate change and agriculture and local stakeholders contributing to the rural areas development).

- The NFF representatives actively participated in 2 meetings of the National Agriculture Council, presenting our views and advocating for our activities.

- On the other hand, as part of the sub-sector groups, 19 meetings of sub-sector groups were organized at the MAFWM (sub-sector groups for wheat/cereals, milk,

- Од друга страна, како дел од подсекторските групи, организирани се 19 состаноци на групи на пот-сектори во МЗШВ (потсекторски групи за пченица/житни култури, млеко, семе, грозје/вино, органско производство, мед, цвеќарство) со учество на претставници на НФФ.
- НФФ учествуваше на 2 седници на Комисијата за еднакви можности во Собранието на Република Северна Македонија, од која што едната беше наменета за руралните жени, а другата за климатските промени. Сите препораки на НФФ се усвоени во рамките на овие две седници.
- Вториот земјоделски форум со наслов – Организирано земјоделство – сигурен пласман со 71 учесник (30 жени, 41 маж) отвори дискусија на највисоко можно ниво за тоа колку е важен пазарот и каде понатаму со нашето земјоделство. Ова претставува одлична алатка на НФФ за отворање на дискусијата меѓу земјоделците, деловните субјекти и институциите.

seeds, grapes/wine, organic production, honey, floriculture) with participation of NFF representatives.

- NFF participated in 2 sessions of the Equal Opportunities Committee at the Assembly of the Republic of North Macedonia, one of which was targeted for rural women and the other for climate change. All NFF recommendations were adopted within these two sessions.
- The second agricultural forum under the title – Organized Agriculture – Reliable Market, with 71 participants (30 women, 41 men) raised a discussion at the highest possible level on how important the market is and what direction shall be taken in terms of our agriculture. This is an excellent NFF tool for opening the discussion among farmers, businesses and institutions.

Во официјалниот дел на земјоделскиот форум се обрати Васка Мојсовска, претседателка на НФФ, Љупчо Николовски, министер за земјоделство, шумарство и водостопанство, Анели Лејна, директорка за ЕУ регионот на We Effect, Билјана Петровска – Цартова претставничка од амбасадата на кралството Шведска во РМ, проф. д-р Вјекослав Танасковиќ, декан на Факултетот за земјоделски науки и храна. Во панел дискусијата се разговараше за организирано земјоделство до сигурен пласман со посебен осврт на договорното производство, групите на производители и беа презентирани искуства од Хрватска во делот на сигурен пласман.

Vaska Mojsovska, President of the NFF, Ljupco Nikolovski, Minister of Agriculture, Forestry and Water Economy, Aneli Lajna, Director for the EU region of We Effect, Biljana Petrovska – Džartova, Representative of the Embassy of the Kingdom of Sweden in the Kingdom of Sweden, prof. Dr. Vjekoslav Tanaskovic, Dean of the Faculty of Agricultural Sciences and Food, had a public speech in the agricultural forum's official part. The panel discussion discussed organized agriculture to secure placement with particular reference to contract production, producer groups, and experiences from Croatia in a safe arrangement.

Препораки од Вториот земјоделски форум

Економско здружување на земјоделците и друг вид на организации според производи (група на производители), како начин за зголемување на моќта на преговарање и организирање и на производството и на продажбата на производи.

Second Agricultural Forum Recommendations

Economic association of farmers and other types of organizations by products (group of producers), as a way to increase the power of negotiation and organization of both production and sale of products.

Зајакнување на дијалогот со деловната заедница, преку едукација, обука и подобрена ефикасност на постојните потсекторски групи со МЗШВ, како механизам за унапредување на земјоделските пазари.

Почитување на договорното производство и обезбедување гаранции од државата за спроведување на истите.

Усогласување на различните правни дефиниции за плаќање во различни потсектори во еден модел на плаќање и договорни односи што се применуваат еднакво за сите земјоделски потсектори.

Забрзување на постапката за донесување правилник за продажба и пуштање во промет на храна од растително и животинско потекло од мали производители (продажба на врата).

Зајакнување на инспекцискиот надзор од страна на државата во однос на контролирање и следење на купувањето на големо.

Strengthening the dialogue with the business sector, through education, training and improved efficiency of the existing sub-sector groups with the MAFWM, as a mechanism for improvement of agricultural markets.

Observing the agreed production and providing guarantees from the state authorities for their implementation.

Harmonization of different legal definitions for payment in different sub-sectors in one payment model and contractual relations that apply equally to all agricultural sub-sectors.

Acceleration of the procedure for adoption of a Regulation on sale and marketing of food of plant and animal origin produced by small producers (direct farm sale).

Strengthening the inspection supervision by the state authorities in terms of controlling and monitoring the wholesale purchase.

4) НФФ промовира родова рамноправност

► 129 жени учествуваа на 7 едукативни дебати (Ресен, Неготино, Гостивар, Кочани, Берово, Богданци и Македонски Брод) во руралните области на земјата за родова еднаквост и човекови права преку призма на земјоделството и руралниот развој и нееднаквиот пристап до земја за жените, според препораките на CEDAW за руралните жени. На средбите беше претставена новата мерка за поддршка на женското претприемништво, заедно со дискусијата за положбата на руралните жени, како и нивните опции за додавање вредност за нивните производи и вреднување на нејзиниот труд. Овие настани го зголемуваат интересот и свеста во руралните области за вакви проблеми и им помагаат на жените да излезат како водачи на ваквите процеси. Покрај ова, беше разработена брошурата за женското лидерство и претприемништво што понатаму ќе послужи како едукативен материјал за жените во руралните области.

► НФФ организираше студиско патување за руралните жени во Нови Сад, Србија, каде учествуваа 15 жени земјоделци. Тие го посетија Саемот за земјоделство во Нови Сад, како и земјоделска задруга со овошни насади на јаболка и сопствен ладилник од најсовремен тип и посета на овчарска фарма со романовска овца што ги прошири опциите за деловните активности, како и размена на искуства со производители на слични производи.

► Меѓународниот ден на руралните жени, 15 октомври, беше одбележан со настан во Демир Капија, а во организација на Националната федерација на фармери (НФФ) и Мрежата за рурален развој (РДН) со поддршка на We

4) NFF promotes gender equality

► 129 women participated in 7 educational debates (Resen, Negotino, Gostivar, Kocani, Berovo, Bogdanci and Makedonski Brod) in the rural areas of the country on gender equality and human rights through the prism of agriculture and rural development and unequal access to land for women, according to CEDAW recommendations for rural women. The new measure to support women's entrepreneurship was presented at the meetings, along with a discussion on the position of rural women, as well as their options for adding value to their products and valuing their work. These events increase the interest and awareness in rural areas of such issues and help women emerge as leaders in such processes. In addition, a brochure on women's leadership and entrepreneurship was developed which will further serve as educational material for women in rural areas.

► NFF organized a study visit for rural women in Novi Sad, Serbia, for 15 women farmers. They visited the Agriculture Fair in Novi Sad, as well as an apple orchard agricultural cooperative with a refrigerator within the orchard and a sheep farm with a Romanov sheep that expanded the options for business activities, as well as the possibilities for exchanging experiences with producers of similar products.

► International Rural Women's Day, October 15th, was marked with an event in Demir Kapija, organized by the National Federation of Farmers (NFF) and the Rural Development Network (RDN) with the support of We Effect. More than 200 representatives of government institutions, civil society organizations from the country and the Balkans, as well as residents of the rural areas, attended the event to learn

Effect. Повеќе од 200 претставници на владини институции, граѓански организации од земјава и Балканот, како и жители на руралните области, присуствуваа на настанот за да се запознаат со резултатите од Декларација и соработката меѓу институциите и невладините организации која се потпиша минатата година. За време на Меѓународниот ден на жената, се одржа јавна дискусија за „Сопственост на земјоделско земјиште и имот – предизвик за руралната жена“, во која беа истакнати позитивни примери на жени сопственици на имот и мажи кои им даваат имот на своите жени и заеднички го водат земјоделското стопанство

about the results of the Declaration and the cooperation between institutions and NGOs signed last year. During the International Women's Day, a public discussion was held on the topic "Agricultural Land and Property Ownership – A Challenge for Rural Women", highlighting the positive examples of women – owners of property and men giving property to their wives to jointly run the agricultural farm.

- For the seventh time, NFF organized the traditional event having a humanitarian character, Jufkijada 2019, in the village Budarinci, Berovo. 60 women from Berovo, Kocani, Gevgelija, Strumica, Negotino, Tetovo and Prespa participated, preparing noodles that were donated to the

Меѓународен ден на руралната жена

Поздравни говори

- Васка Мојсовска, претседателка на Националната федерација на фармери
- Анели Леина, регионална директорка на Шведската организација за развој We Effect
- Нефрус Челику, државен секретар во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство
- Елена Гроздановска, државен советник за еднакви можности во Министерството за труд и социјална политика
- Николче Бабовски, директор на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој
- Петар Ѓоргиевски, претседател на Мрежата за рурален развој
- Ермаира Лубани, Регионален технички советник, UN Women канцеларија во Република Северна Македонија

Панел дискусија: Сопственоста на земјоделското земјиште и имот – предизвик за руралната жена

- Јулијана Велковиќ, земјоделка, Национална федерација на фармери
- Стеванче Јорданоски, земјоделец, Национална федерација на фармери
- Претставничка/претставник од Балканската мрежа за рурален развој
- Андријана Велевска, државен советник за рурален развој во МЗШВ и координаторка на групата за родова еднаквост во МЗШВ
- Неда Чаловска, програмска офицерка за родова еднаквост и малцинства, We Effect

Модераторка: Билјана Петровска – Митровска, проектна менаџерка, НФФ

International Day of Rural Women

Welcome speeches

- Vaska Mojsovska, President of National Federation of Farmers
- Anneli Leina, Regional Director of We Effect – Europe region
- Nefrus Celiku, State Secretary of the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Economy
- Elena Grozdanovska, State Advisor for Equal Opportunities in the Ministry of Labor and Social Policy
- Nikolche Babovski, director of the Agency for Financial Support in Agriculture and Rural Development
- Petar Gjorgievski, President of Rural Development Network
- Ermira Lubani, Regional Technical Advisor, UN Women office in North Macedonia

Panel discussion: Ownership of Agricultural Land and Property – Challenge for the Rural Women

- Julijana Velkovic – Farmer, National Federation of Farmers
- Stevanche Jordanoski – Farmer, National Federation of Farmers
- Representative from the Balkan Rural Development Network
- Andrijana Velevska, State Advisor for Rural Development in MAFWE and Coordinator of the Gender Equality Group in MAFWE
- Neda Calovska, Program Officer for Gender Equality and Minorities at We Effect

Moderator: Biljana Petrovska – Mitrovska, Project Manager, NFF

- НФФ по седми пат го организираше традиционалниот настан со хуманитарен карактер, Јуфкијада 2019, во селото Бударинци во Берово. Учествуваа 60 жени од Берово, Кочани, Гевгелија, Струмица, Неготино, Тетово и Преспа, кои подготвија јуфки кои беа донирани во Домот за деца без родители и Домот за стари лица во Берово.
- Организирана прес-конференција на НФФ, Здружение-то на бизнис жени и Сојузот на стопански комори) за теми и активности засновани на родова еднаквост.
- НФФ учествуваше на маршот по повод 8-ми Март во организација на Платформата за родова еднаквост.

5) Зголемен број на жени на лидерска позиција во управувањето и членството во организацијата

- Бројот на жени на лидерска позиција е зголемен на 39% и во моментот покрај Претседателката и 3 членки во Управниот одбор, зголемен е бројот на вработени жени во Главната канцеларија на НФФ, односно 4 жени во однос на само 2 мажи.

6) Мрежа на Млади фармери

Мрежата на млади фармери продолжува да биде во фокусот на интересот за НФФ. Постојаната мотивација на младите луѓе, нивното вклучување во активности и честата комуникација овозможува зголемување на членството на Мрежата на млади фармери за скоро 25% за една година. НФФ ја поддржа годишната манифестација на Мрежата на млади фармери со 40 учесници и организираше студиската посета на 13 млади фармери во Србија за запознавање со успешни бизнис искуства во Србија. Поддршката на младите фармери сè уште претставува голем предизвик, бидејќи иселувањето на младата популација од руралните области е најголема.

7) Едукација и информирање

Едукацијата и информирањето се сметаат за еден од приоритетите на НФФ поврзани со потребите на своето членство. Во текот на 2019 година, НФФ продолжи со своите едукативни активности и информирање, вклучително и 3 изданија на списанието Моја земја и 3 изданија на списанието Тока Име. Овие две списанија продолжуваат да бидат уникатни по својата форма и содржина, бидејќи презентираат информации за нови производствени технологии, совети, препораки за подобрувања и споделување на искуства на ниво кое земјоделците можат да го разберат и да го применат во нивното секојдневно работење.

На својата веб страна, како и на страната на социјалната мрежа Фејсбук, НФФ продолжува да дава информации кои се читани од сè повеќе посетители. Веб страната на НФФ само во 2019 година имала 19.000 прегледи. Ова се силни медиумски алатки на организацијата за брз и соодветен пренос на информации, како и платформа каде може да се споделуваат едукативни материјали и успешни приказни.

Home for Children without Parental Care and the Home for Elderly in Berovo.

- A press conference was organized by NFF, the Business Women Association and the Chambers of Commerce Association) on topics and activities regarding gender equality.
- NFF participated in the march organized on the occasion of March 8th by the Gender Equality Platform.

5) Increased number of women at top positions in the organization's management and membership

- The number of women in leadership positions has increased to 39% and currently, in addition to the President and 3 members of the Board, the number of employed women in the NFF Central Office has increased, i.e. 4 women compared to only 2 men.

6) Young Farmers Network

The Young Farmers Network continues to be NFF's focus of interest. The continuous motivation of young people, their involvement in activities and their frequent communication have enabled an increase in the membership of the Young Farmers Network by almost 25% in one year. NFF supported the annual event of the Young Farmers Network with 40 participants and organized a study visit of 13 young farmers in Serbia so that they can get acquainted with the successful business experiences in Serbia. Supporting young farmers is still a major challenge, since the emigration of young people from rural areas is on a constant rise.

7) Education and Information

Education and information are considered to be one of the NFF's priorities related to its membership needs. During 2019, NFF continued its educational and informational activities, including 3 editions of the magazine Moja Zemja and 3 editions of the magazine Toka Ime. These two magazines continue to be unique in their form and content, as they present information on new production technologies, tips, recommendations for improvement and they share experiences at a level that farmers can understand and apply in their daily activities.

On its website, as well as on the social network – Facebook, NFF continues to provide information being read by more and more visitors. The NFF website had 19,000 views in 2019 alone. These are the organization's strong media tools for fast and convenient conveying of information, as well as a platform where educational materials and success stories can be shared.

The workshops on climate change in 4 regions (Gradsko – Irrigation in conditions of climate change, Negotino – Climate change and protection of vineyards, Resen – Climate change and protection in fruit growing and Jegunovce – Climate change and

Работилниците за климатски промени во 4 региони (Градско – Наводнување во услови на климатски промени, Неготино – Климатските промени и заштита на лозовите насади, Ресен – Климатските промени и заштита во овоштарството, и Јегуновце – Климатските промени и заштита во пољоделството) опфатија 118 земјоделци кои имаа прилика да слушнат стручни мислења и совети за производство во 4 земјоделски сектори и да добијат совети како да се прилагодат на климатски промени и да ги ублажат последиците од истите. Овие работилници покажуваат дека разбирањето на земјоделците за последиците од климатските промени се зголемува, како и нивната свесност за климатските промени, и дека тие се подготвени да преземат соодветни активности со цел да го заштитат нивното производство на долг рок.

Две работилници за инклузија на млади и малцинства и ранливи категории беа организирани во Конче и Македонски Брод. Двете работилници ги покренува прашањата за сиромаштијата, неразвиеноста, ограничениот пристап и можностите за излез. Како резултат на овој процес, групата во Конче формираше и локална организација, обидувајќи се да допре до институциите и донаторите за да ги препознаат, додека групата од Македонски Брод започна да работи како регионална инфо точка на НФФ и да ги проширува нашите активности во овој дел на земјата.

Во текот на 2019 година, НФФ изготви 4 кратки прегледи на политиките за земјоделство и рурален развој на ЕУ (Зедничка земјоделска политика на ЕУ – ЗЗП) во соработка со Факултетот за земјоделски науки и храна, Скопје. Прегледите на политиките имаа претежно информативен карактер и истите беа презентирани пред 28 учесници (членови на Управен одбор и членови на потсекторски групи). Оваа работилница го зголеми интересот помеѓу земјоделците за ЗЗП, како нешто што нвчекува во претстојниот период.

Како дел од дискусиите, во оваа насока, НФФ организираше 2 состаноци со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за предизвиците со ИПАРД Прорамата и Националната програма за поддршка на земјоделството и направи анализа и препораки за Државната програма за директни плаќања.

Националната федерација на фармери во соработка со кабинетот на Постојаниот координатор на ОН, организираше настан на кој ја презентираше Декларацијата на Обединетите нации за правата на селаните и другите лица кои живеат во руралните средини, како документ што може да се користи како основа за унапредување и целосно спроведување на правата на луѓето од овие средини.

Во 2019 година, Националната федерација на фармери продолжи со своите активности на едукација на земјоделци во НФФ преку студиски кружоци, шведски метод на учење на возрастни. Беа формирани два студиски кружоци, првиот во Гевгелија за „Наводнување во услови на климатски промени“, кој започна на крајот на 2018 и заврши во февруари 2019 година, и вториот во Тимјаник за „Производство на маџун“ (слатко од грозје).

protection in agriculture) covered 118 farmers who had the opportunity to hear expert opinions and advice on production in 4 agricultural sectors and get advice on how to adapt to climate change and mitigate its consequences. These workshops show that farmers' understanding of the effects of climate change is increasing, as is their awareness of climate change, and that they are prepared to take appropriate action to protect their production in the long run.

Two workshops for inclusion of young people and minorities and vulnerable categories were organized in Konche and Makedonski Brod. Both workshops raised the issues of poverty, underdevelopment, limited access and the possibilities of a way out. As a result of this process, the group in Konche formed a local organization, trying to reach out to institutions and donors to recognize them, while the group from Makedonski Brod started working as a regional info point of NFF and to expand our activities in this part of the country.

During 2019, NFF prepared 4 short overviews of the policies on agriculture and rural development of the EU (EU Common Agricultural Policy – CAP) in cooperation with the Faculty of Agricultural Sciences and Food, Skopje. The reviews of the policies were mostly informative and were presented to 28 participants (members of the Managing Board and members of sub-sector groups). This workshop has increased the interest among farmers for CAP, as something pending in the upcoming period.

As part of the discussions, in this regard, NFF organized 2 meetings with the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management to address the challenges with the IPARD Programme and the National Agriculture Support Programme and made analysis and recommendations for the State Direct Payments Programme.

The National Federation of Farmers, in cooperation with the Office of the UN Resident Coordinator, organized an event to present the United Nations Declaration on the Rights of Peasants and Other Persons Living in Rural Areas, as a document that can be used as basis for promotion and implementation of the rights of people living in these areas.

In 2019, the National Federation of Farmers continued its activities of educating farmers in NFF through study circles, a Swedish method of adult learning. Two study circles were formed, the first in Gевгелија on the topic "Irrigation in conditions of climate change", which started at the end of 2018 and ended in February 2019, and the second in Тимјаник on the topic "Production of madjun" (grape jam).

ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА / PUBLIC RELATIONS

НФФ имаше 177 објави во медиуми и општата јавност ја препознава НФФ како вистински глас на земјоделците и силен претставник на интересите на земјоделците, со многу активности во родовата област. Вмрежувањето на НФФ, пренесувањето на нови искуства, посетите на настани, вклучително и Форумот за земјоделство, Меѓународниот ден на руралните жени, активното учество во Конвенцијата на ЕУ во Република Македонија, состаноците на високо ниво со носителите на одлуки, придонесоа за поголема популарност на НФФ, но, исто така, и обврска за НФФ да продолжи да ги претставува и да работи за интересите на земјоделците.

Видливоста на организацијата е зголемена и со изработката на документарниот филм за лицата со попреченост на СТВ-Шведска, каде НФФ беше препознаена како важен играч во руралните заедници, водејќи го проектот за социо-економско зајакнување на лица со попреченост од руралните средини. Посетата на НФФ од страна на Генералниот секретар на Radiohjalpen, како и подготвителната посета на тимот на We Effect, предводена од Маркус Лундштет, ги прошири активностите на НФФ во однос на видливоста и промоцијата на резултатите.

Вмрежувањето на НФФ во иницијативите за родова еднаквост (3 медиумски настани) и помоа на НФФ да ја истакне руралната димензија на ваквите активности и да ги промовира потреби на руралните жени.

НФФ заедно со We effect и Институтот за специјална едукација и рехабилитација при Филозофскиот факултет на 28.11.2019 година одржаа прес-конференција за презентација на проектот "From Disability to FoodAbility" со присуство на студентите од Институтот за специјална едукација и рехабилитација кои можеа да се запознаат со активностите на проектот и им беше понудена можноста да се вклучат како волонтери. За одржаната прес-конференција во рамки на проектот "From disability to FoodAbility" за НФФ имаше 14 објави во медиуми (веб, радио) со што се зголеми видливоста на НФФ како организација и активностите кои таа ги спроведува во таа насока.

NFF had 177 media releases and the general public recognizes the NFF as a true voice of farmers and a strong representative of farmers' interests with many activities in the field of gender equality. NFF networking, transfer of new experiences, visited events, including the Agriculture Forum, the International Rural Women's Day, active participation in the EU Convention in the Republic of Macedonia, high-level meetings with decision-makers, contributed to the greater popularity of NFF, but are also an obligation for the NFF to continue to represent and work for the interests of farmers.

The presence of the organization has been increased with the production of the documentary on people with special needs on STV-Sweden, where the NFF was recognized as an important factor in rural communities, leading the project for socio-economic empowerment of people with special needs/disabilities in rural areas. The visit of the NFF by the Secretary General of Radiohjalpen, as well as the preparatory visit of the We Effect team, led by Marcus Lundstedt, expanded the activities of the NFF in terms of its presence and promotion of results.

NFF networking in the gender equality initiatives (3 media events) helped the NFF to highlight the rural dimension of such activities and promote the needs of rural women.

NFF, together with We effect and the Institute for Special Education and Rehabilitation at the Faculty of Philosophy, on November 28th 2019 organized a press conference for the presentation of the project "From Disability to FoodAbility" at which the students from the Institute for Special Education and Rehabilitation were present and they got acquainted with the project activities and were offered the opportunity to get involved as volunteers. Regarding this press conference held within the project "From disability to FoodAbility", there were 14 announcements in the media (web, radio) about NFF which increased the presence of NFF as an organization and the activities it implements in that respect.

ПОСЕТИ ВО НФФ / VISITS TO NFF

Активностите на НФФ и нејзините достигнувања беа препознаени од претставникот на СИДА, Улрика Холмстром, за време на посетата во Будинарци, на фармата на Вангелина Пармачка, каде беше презентирани животот на руралната жена, но и достигнувањата во областа на родовата еднаквост со поддршка на НФФ. Покрај тоа, претставничката на палестинската организација Ханан Куд имаше можност да ја посети нашата членка Снежана Танева во Гевгелија и да ги сподели искуствата и информациите за трудот и борбата на жените во земјоделството. Во текот на 2019 година, НФФ беше домаќин на НФФМ од Молдавија за време на нивното тридневено студиско патување, вклучувајќи го нашиот модел на фокус групи, младите земјоделци, здружувањето на мали производители, како и институционалната соработка и подготовка на мерка за поддршка на руралните жени.

The activities of the NFF and its achievements were recognized by the representative of SIDA, Ulrika Holmstrom, during the visit to Budinarci, i.e. the farm of Vangelina Parmachka, where the life of the rural woman was presented, but also the achievements in the field of gender equality with the support of the NFF. In addition, the representative of the Palestinian organization, Hanan Kud, had the opportunity to visit our member Snezhana Taneva in Gevgelija and share experiences and information on the efforts and struggle of women in agriculture. During 2019, NFF hosted NFFM from Moldova during their three-day study tour and presented our activities, including: our focus group model, young farmers, small producer associations and institutional cooperation, as well as the preparation of a measure to support rural women.

Претставничката на СИДА, Улрика Холмстром, за време на посетата во Будинарци, на фармата на Вангелина Пармачка

Representative of SIDA, Ulrika Holmstrom, during the visit to Budinarci, i.e. the farm of Vangelina Parmachka

ФИНАНСИСКИ ПРЕГЛЕД 2019 / FINANCIAL REVIEW 2019

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИ / NATIONAL FEDERATION OF FARMERS	
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ во МКД / FINANCIAL STATEMENT in MKD	
период / period: 01.01–31.12.2019	

1	Приходи (вкупно) / Revenues (total)	9,287,498.00
1.1.	Приходи од проекти / Revenues from projects	8,916,194.00
1.1.1	Приход од проект Институционална поддршка на НФФ / Revenues from the project "Institutional support to NFF"	7,299,877.00
1.1.2	Приход од проект Дисабилити / Revenues from the project "Disability"	1,616,317.00
1.2.	Приходи од членство / Revenues from membership	368,429.00
1.3.	Други приходи / Other revenues	2,875.00

2	Расходи / Expenditures	8,722,188.00
2.1.	Трошоци за кирија / Costs for rent	182,642.00
2.2.	Режиски трошоци (струја, вода, одржување, телефон) / Utility costs (electricity, water, maintenance, telephone)	165,487.00
2.3.	Канцелариски трошоци (материјал и опрема) / Office costs (stationery and equipment)	115,725.00
2.4.	Патни трошоци / Travel costs	675,965.00
2.5.	Социјални трансфери и персонален данок / Social/pension contributions and personal income tax	978,524.00
2.7.	Ангажирани лица / Hired staff	2,145,978.00
2.8.	Даноци и провизии / Taxes and commissions	411,785.00
2.9.	Активности / Activities	3,875,654.00
2.10.	Саеми и студиски патувања / Fairs and study visits	170,428.00

Пред поднесување на завршна годишна сметка на НФФ за 2019 година направена е ревизија на проектите „Институционална поддршка на НФФ“ и проектот „From Disability to FoodAbility“, поддржани од Шведската развојна организација We Effect и констатирано е регуларно финансиско работење со почитување на македонското законодавство, финансиските процедури на НФФ и на донаторот We Effect.

Before submitting the final annual financial statements of NFF for 2019, the projects „Institutional support of NFF“ and the project „From Disability to FoodAbility“, supported by the Swedish development organization We Effect, were reviewed and what was established was that the financial operations were regular and in compliance with the Macedonian legislation, the financial procedures of NFF and the donor We Effect.

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИ

Улица: Гиго Михајловски бр.4-1/1 Скопје

е-пошта: nff@nff.org.mk

NATIONAL FEDERATION OF FARMERS

Address: Gigo Mihajlovski br. 4-1/1 Skopje

Email: nff@nff.org.mk

Материјалот е целосно финансиран од Шведската Интернационална агенција за соработа (Сида) и We Effect. Сида и We Effect не се одговорни за презентираното мислење во публикацијата.

Авторите се одговорни за содржината.

This material is completely financed by Swedish International Development Cooperation Agency (Sida) and We Effect. Sida and We Effect does not necessarily agree with the opinions expressed